

מסורת הש"ס

א) נִלְמָנָן לִבֵּי וַע"ש פירש"ן, ב) וַע"י תוספות בסויות לא: ד"ה א"כ, ג) נִלְמָנָן הֵל פו: כחצות כב.), ד) נִבְרָךְ טו. כחצות מא.), ה) נִלְיֵל אַחַר ד"ה בית, ו) וַע"ע תוספות ב"ק נד: ד"ה צימין, ז) וַע"י תוספות בסויות לא: ד"ה א"כ,

תורה אור השלם

1. משפט אחד ידעה לכם פגז בַּאֲוָרֶךְ יִדְּהָּ בִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

ויקרא כד כב 2. לא תַעֲשֶׂה עֹלָּ בַּמִּשְׁפָּט לֹא תִשָּׂא פָנֶי דָל וְלֹא תִדְרֹר פָּנֶי גְדוּל בַּצֶּדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ: ויקרא יט טו

מוסף רש"י

משפט אחד יהיה לכם. וכיון דאשכחן דכתיב בדיני נפשות ודשת וחקרת וגו' (דברים יג) הוה הדין לדניי ממונות (יבמות קכב:). אלא מעתה טעו. ב"ד בדיני ממונות, לא ישלמו. דדילמא אי שנקת להו לדרוש ולחקור הוה רווחא למילתא ולא הוו טעו (קטן קכב:). כל שכן אתה גועל. דמחיראין להפסיד ע"י ב"ד טועין (שם). פלגא גנידקא. שחיבה מורה שור תם (בבבבות חא.). ממונא. דין הוא שישלמו ואינו קנס, ונפקא מינה דאי מודה מקמי דלמו סהוי על משפט (ב"ק טו.). ומשלם על פי עמו (בבבבות שם).

דיני ממונות בשלשה

שנאמר משפט אחד יהיה לכם. ממונות כנפשות וכיון דכתיב דרישה

וחקירה בדיני נפשות דכתיב (דברים יג) ודרשת וחקרת הוה הדין

לדיני ממונות: **שלא תנעול דלת.** שימנעו מלהלוות שמא יכפור והעדים

יטעו ולא תהא עדותן מכוננת ויפסיד. והכא נמי שמא לא ימצא

מומחין לכופו לדין: **אלא מעסה**

טעו. הדיוטות בדיני ממונות לא ישלמו דכיון דברשות רבנן קא נחמי

הוו להו כמומחין וכל המומחה לב"ד

אס טעה פטור מלשלם כדלקמן

באחד דיני ממונות (דף ג.) הא שאינו

מומחה חייב: **כל שכן שאסה נועל**

דלת. דסבר דלמא טעו בי דינא

ופטרי ליה ומפסידנא: **אי הכי.**

דבהדאזות והלואות שלשה צעינן למה

ליה לרבי אבהו לאזקומה למתניתין

במה הן קתני [ג:]: **פרסי קסני.** מצי

בממר דיני ממונות דהיינו הודאזות

והלואות בשלשה כל דהו וגזילות

וחצלות ג' מומחין ומשום דחלוקין

בדיניהן לא כלליהו צחד כללא:

ועוד. אי חדא קתני למה לי למיתני

תרי זמני שלשה הכי איצטרי למיתני

דיני ממונות שהן גזילות וחצלות

ג': **פרסי קסני.** דודאי ג' צעינן

דעירוצ פרשיות כתיב כלאן ומיהו

בחדיוטות קגי משום דרבי חנינא [שס]

והכי קאמר דיני ממונות דהיינו

הודאזות והלואות בשלשה הדיוטות

וגזילות וחצלות בשלשה מומחין:

מדאורייתא חד נמי כשר. בהודאה

והלואה דכתיב תשפוט לשון יחיד

ואין עירוצ פרשיות כלאן ומתניתין

ודאי תרתי קתני כדאמרן ומיהו שלשה

בהודאזות והלואות לאו מדאורייתא

אלא מדרבנן: **גוירה משום יושבי**

קרנוס. תגרין שאין בקיאיין בטיב

דינין ויזכה את החייב ויחייב את הזכאי: **דגמיר.** ששמע מחכמים

ומדיינין הלכות דין מלוה: **טעו לא ישלמו.** דהא ברשות נחמי

אפי' מדאורייתא: **כל שכן דנפישו יושבי קרנוס.** דלא איכפת

להו למיגמר: א) **לרבא.** דאמר מדאורייתא תלתא צעינן לית ליה

דשמואל דאמר דיניהן דין: **ב)ם דין חוץ.** שעברו על תקנת

חכמים: היינו נוק היינו חבלות. מאי קרי נוק ומאי קרי חבלות

הא נוק אחד מחמשה בדברים של חבלות הוה [ב"ק פג: ג] וליתני חבלות

ולא צעי נוק: **חזי נוק נמי היינו חבלות.** דשור תם שחבל אינו

משלם אלא חזי נוק וכיון דתנא חבלות אף חזי נוק במשמע:

חבלות ממונא הוה דאפחתיה לדמי'. חזי נוק קנסא הוה דקסת

שוורים אינס נוגחים ולא היה לבעלים לשמרו כל זמן שלא הועד

ולא צעי לשלומי מידי אלא קנסא הוה דקנסיה רחמנא כדי שירבה

בשמירת שוורים: **פלגא נוקא ממונא.** בצרק ארבעה אצות (ב"ק דף

טו.) פליגי בה דקסבר סתם שוורים נגחים הם ומדינא כולוהו

צעי לשלומי דהוה ליה למינטריה ורחמנא הוה דחס עליה:

שאינו

תאמר מאי קושיא הא לא מחייב לשלם אלא"כ נטל ונתן ציד כדאמר באחד

ונתן: **וַעֲוָרֶךְ שִׁלְשָׁה שִׁלְשָׁה לָמָּה אִי.** איכא דוכתי דדייק הכי ואיכא דוכתי דלא דייק: **וַיַּמְדֵּא וְיִירִיתָא** חד נמי **בשר.** פירש בקונטרס

דקסבר אין עירוצ פרשיות כתיב כלאן וקשה דא"כ בצדק תשפוט למה לי לךך נראה דאפי' למאן דאית ליה עירוצ פרשיות קאמר: **אִי אַפְשָׁר**

דלִית בהו חד דגמיר. דמאן דלא גמיר פסול לדינא כדמוכח בזה בורר (לקמן דף כג.) דתנן זה פוסל דיינו של זה ופריך בגמרא כל כמיניה

דפסול לדיינים ומשני בערכאות דקוריא ופירש שם בקונטרס שהם יושבי קרנות ואע"ג דפליגי רבנן ואמרי אימתי בזמן שמציא עליהם

רואיה שהם קרובים או פסולים הא לאו הכי לא מצי פסיל היינו דווקא בערכאות שנתמנו להיות לדיינים: **ב"ש** דנפישו יושבי קרנות.

גם כאן פריך מכח זה כיון דחיישת ליושבי קרנות הוה לן למימר טעו לא ישלמו כדי שלא יתרחקו הנהו דגמירי ואז אי אפשר דליכא חד

דגמיר ומשני כ"ש דנפישו לכן ישלמו כדי שילמדו דיני ממונות שלא יטעו פן יתחייבו לשלם: **לָרֶבָּא** לִית לִיהּ דשמואל. ב"ה"א פוסק

כשמואל אע"ג דרבא פליג עליה משום דרב נחמן קאי כוותיה לקמן (דף ה.) והא דאמר בפרק ב' דכתבוצת (דף כב. ושם) גבי ג' שיצבו

לקיים את השטר ומת אחד מהן ודילמא רבנן דבי רב אשי כשמואל סבירא להו דמשמע דאין הלכה כשמואל ה"פ כשמואל בעלמא סבירא

להו בקיום וצוה אין הלכה כמותם דאפילו רב נחמן דקאי כשמואל דשנים שדנו דיניהם דין מודה דקיום שטרות ג' כדאמר בחזקת הבתים

(ב"ד דף ת. ושם) וכן הא דאמר בזה בורר (לקמן דף ל. ושם) גבי אודיתא ודילמא רבנן דבי רב אשי כשמואל סבירא להו התם נמי ה"פ כשמואל

בעלמא סבירא להו באודיתא וכתבו בהודאה בפני שנים בלא קנין וצוה אין הלכה כמותו כדאמר התם בפני שנים וקנו מידו כותצין וצפני

שלשה כותצין ואפילו לא קנו מידו וכדמפרש התם דקצבי דוכתא ושלמי ומומני ליה: **בָּרֶךְ** היינו חבצלות. לאו בשור שהיך שור קאמר

דהא איתא בהחובל (ב"ק דף פד: ושם) דגובין אותו בצבל ולא צעי מומחין אלא בשור שהיך אדם והא דקאמר משום דקצעי למיתני ח"י דלא

כר"ע דקאמר (שם ג.) אף תם שחבל באדם משלם צמותר נ"ש ומיהו נראה דאירי בכל ענין אף בשור דאזיך שור דהא מסיק בהחובל

(שם דף פד:) דהא דגובין בצבל נזקי שור בשור היינו דווקא נזקי שן ורגל דמועדין מתחלתן אצל נזקי קרן אמרינן התם דאין מועד בצבל:

פרק ראשון סנהדרין

ג.

שנאמר משפט אחד וגו'. ואם תאמר ת"ל דעיקר דרישה וחקירה צעדים זוממין כתיב בפרשת שופטים בדיני ממונות ובדיני נפשות וי"ל דמכל מקום לא הוה מזכרינן דרישה וחקירה בשאר דיני ממונות אלא דווקא צעדים זוממין אי לאו דכתיב

משפט אחד: **שִׁלְשָׁ תַנְעוּרָ דָלַת**

בפני לוויין ב'. גזילות וחצלות

וכתוצת אשה וירושות ומתנות ככולהו

נמי לא צעינן דרישה וחקירה כדי

שתנעול דלת בפני גולנין ואם תאמר

מהאי טעמא לא ניצטרי מומחין

בגזילות וחצלות כמו בהדאזות והלואות

ויש לומר דלגבי מומחים לא שייך

למיחס ציה כמו זה דנחששא מועטת

אדם נמנע מלהלוות לחבירו אס לא

ימצא דיינין מזוממים לגבות חצוב

אצל גזילות וחצלות יודע הגולן שיטריח

הגולל אחר המומחין עד שימצא

לדון עם הגולן ועי"ל דגזילות וחצלות

נמי צעו דרישה וחקירה ולא ממעטינן

אלא הודאזות והלואות והא דמוקי

בריש אחד דיני ממונות (לקמן דף ג:) (ב:

מתניתין דמזכרש דרישה וחקירה

בדיני קנסות לאו דווקא דיני קנסות

קאמר דגזילות וחצלות קרי להו נמי

קנסות כדאשכחן לקמן (דף יג:) גבי

שאלמלא הוה צטלו דיני קנסות

דמיירי בכל הנהו דצעי שלשה מומחין

מיהו כתוצת אשה וירושות ומתנות

ונזקי שור בשור הוי ככלל הודאזות

והלואות וכל הנהו דמסקינן בהחובל

(ב"ק דף פד:) דעבדינן שליחותייהו

וגובין אותו בצבל ולא צעי מומחין

ואם תאמר והא אשכחן בכמה דוכתין

שהיו דנין בצבל גזילות וחצלות

בפ"ב דב"ק (דף כה.) גבי ההוא

גבירא דצנה אפדנא אקילקלתא דיתמי

וחנן בישא (שם דף ג.) דתקע ליה לחצריה וכן בכמה מקומות ויש

לומר דבכל הנהו אפשר שדחקו זה את זה ע"י דתפסי או דאמר

אקצעייה לדינא בארץ ישראל כדאיתא בצוק פרק קמא דב"ק (דף

טו.) וי"מ דוקא גזילות שעל ידי חבלות כמו דמינעו בי תרי ומחו

אהדדי עד שמוקף אחד וגחל את חבירו כדי האי גוונא לא שכיח

ולא עבדינא שליחותייהו וא"ת והיאך היו דנין דיני גזילות וצאצוהו

נשך (ב"מ דף סא:) היאך היו דנין דיני רציית הא אמרינן ריש הגחל

קמא (דף נד:) הגולנים ומלוי בריצית שהחזירו אין מקבלין מהם וי"ל

דהא אמרינן צימרי רבי נשנית משנה זו ומפרש רבינו תם דווקא

צימרי ולא לפניו ולאחרייו משום עובדא דהתם ולהכי לא פריך התם

מכמה משניות אלא מבצרימות ששנאן רבי לרבי חייא): **אִלָּא מַעֲתָה**

שַׁעוּ אֵל יִשְׂרָאֵל. פירש בקונטרס כיון דברשות קא עבדי הוי שאינו

מומחה כמומחה ולשון כ"ש שאתה נועל כו' אין מתיישב דלא ה"ל למימר

כ"ש אלא ה"ל למימר א"כ אתה כו' אלא משמע מלשון כ"ש דמכח

נעילת דלת הוה פריך וה"פ כיון דחיישת לנעילת דלת הוה לן למימר

טעו לא ישלמו דאי מחייבת להו לשלם לא יתראו להתמנע בדין ואם

נטל ונתן ציד כדאמר באחד דיני ממונות (לקמן דף ג.) ויש לומר דפריך למאן דמחייב בלא נטל

ונתן: **וַעֲוָרֶךְ שִׁלְשָׁה שִׁלְשָׁה לָמָּה אִי.** איכא דוכתי דדייק הכי ואיכא דוכתי דלא דייק: **וַיַּמְדֵּא וְיִירִיתָא** חד נמי **בשר.** פירש בקונטרס

דקסבר אין עירוצ פרשיות כתיב כלאן וקשה דא"כ בצדק תשפוט למה לי לךך נראה דאפי' למאן דאית ליה עירוצ פרשיות קאמר: **אִי אַפְשָׁר**

דלִית בהו חד דגמיר. דמאן דלא גמיר פסול לדינא כדמוכח בזה בורר (לקמן דף כג.) דתנן זה פוסל דיינו של זה ופריך בגמרא כל כמיניה

דפסול לדיינים ומשני בערכאות דקוריא ופירש שם בקונטרס שהם יושבי קרנות ואע"ג דפליגי רבנן ואמרי אימתי בזמן שמציא עליהם

רואיה שהם קרובים או פסולים הא לאו הכי לא מצי פסיל היינו דווקא בערכאות שנתמנו להיות לדיינים: **ב"ש** דנפישו יושבי קרנות.

גם כאן פריך מכח זה כיון דחיישת ליושבי קרנות הוה לן למימר טעו לא ישלמו כדי שלא יתרחקו הנהו דגמירי ואז אי אפשר דליכא חד

דגמיר ומשני כ"ש דנפישו לכן ישלמו כדי שילמדו דיני ממונות שלא יטעו פן יתחייבו לשלם: **לָרֶבָּא** לִית לִיהּ דשמואל. ב"ה"א פוסק

כשמואל אע"ג דרבא פליג עליה משום דרב נחמן קאי כוותיה לקמן (דף ה.) והא דאמר בפרק ב' דכתבוצת (דף כב. ושם) גבי ג' שיצבו

לקיים את השטר ומת אחד מהן ודילמא רבנן דבי רב אשי כשמואל סבירא להו דמשמע דאין הלכה כשמואל ה"פ כשמואל בעלמא סבירא

להו בקיום וצוה אין הלכה כמותם דאפילו רב נחמן דקאי כשמואל דשנים שדנו דיניהם דין מודה דקיום שטרות ג' כדאמר בחזקת הבתים

(ב"ד דף ת. ושם) וכן הא דאמר בזה בורר (לקמן דף ל. ושם) גבי אודיתא ודילמא רבנן דבי רב אשי כשמואל סבירא להו התם נמי ה"פ כשמואל

בעלמא סבירא להו באודיתא וכתבו בהודאה בפני שנים בלא קנין וצוה אין הלכה כמותו כדאמר התם בפני שנים וקנו מידו כותצין וצפני

שלשה כותצין ואפילו לא קנו מידו וכדמפרש התם דקצבי דוכתא ושלמי ומומני ליה: **בָּרֶךְ** היינו חבצלות. לאו בשור שהיך שור קאמר

דהא איתא בהחובל (ב"ק דף פד: ושם) דגובין אותו בצבל ולא צעי מומחין אלא בשור שהיך אדם והא דקאמר משום דקצעי למיתני ח"י דלא

כר"ע דקאמר (שם ג.) אף תם שחבל באדם משלם צמותר נ"ש ומיהו נראה דאירי בכל ענין אף בשור דאזיך שור דהא מסיק בהחובל

(שם דף פד:) דהא דגובין בצבל נזקי שור בשור היינו דווקא נזקי שן ורגל דמועדין מתחלתן אצל נזקי קרן אמרינן התם דאין מועד בצבל:

אין

עין משפט

גר מצוה

בג א מיי פ"ב מהלכות
טקי ממון הלכה ז
ופ"ה מהל' סנהדרין הל' ט
סמג עשין סו לו טוש"ע
ח"מ סימן א סעף א:

</

רבינו חננאל

ג:

אין דורשין תחילות. פ' צקונטרס משום דליטריך למומחין וקשה דמסיק דכ"ע אין דורשין תחילות ור' יאשיה אמר לך אס כן נכתוב קרא אל השופט דהא משופט לא ידעינן מומחין כמו שפירש צקונטרס עצמו ור' יונתן ליטנא דעלמא נקט כדאמרי אינשי מאן דאית ליה דינא ליקרב לגבי דיינא הרגיל ולא אלל הדיוט לכך נראה דה"ק אין דורשין תחילות למניינא ואע"ג דלא אליטריך למומחין וכן משמע בפלוגמא דרבי שמעון ורבנן דלקמן (דף ד.)¹ דבסכת צככת צסכות מפרש בפ"ק דסוכה (דף ו.) צחד ליטנא דכ"ע יס אס למסורת ופליגי צדורשין תחילות ומשמע דלכ"ע סככל לא צעי קרא ואפ"ה מדלינן חד לגופיה ולא מוקמינן למניינא למאן דלא דריש תחילות וזריך לדקדק צכל הנהו דלקמן (דף ד.) קרנת קרנת קרנות לטטפת לטטפת לטוטפות וי' כהנים דסוף פירקין (דף ד.): דדרשין כולוה למניינא ולא אמרינן אין דורשין תחילות:

רבי יהודה אומר שבעים. והא דלומר רבי יהודה צפרק סחליל (סוכה דף נא: ושם) גבי אלכסנדריא של מלכים שהיו זה ע"א קתדראות של זה כנגד ע"א זקנים של סנהדרי גדולה היינו משום דמשה על גביהו וכן צכל סנהדרי גדולה היה סס מופלא צצצ"ד שלא היה מן החשזון:

מוקי לה בדיני נפשות אבא בדיני ממונות **א**. משום דקרא משמע צדיני נפשות דכתיב לא תהיה אחרי צרים לרעות דמשמע דצר שהוא רע לכל דהיינו דיני נפשות אלל צדיני ממונות זכות לזה וחוצה לזה ואף על גב דדיני נפשות נמי קרי ליה זכותיה דגואל הדס צריש אחד דיני ממונות (לקמן דף לג.): מ"מ חשיב ליה רעות כיון דאין מרויח כלום צמיתתו של זה ועדים זוממין אף על גב דכי מיחייבי מפטר רוחא צכך מכל מקום אפשר דמיפטרי כולוה דהכחשה הלכך חשיב ליה רעות כי מיחייבי עדים זוממין מימה ועוד מצי למימר דע"כ נמי קרא צדיני נפשות משום דדרשין צריש פירקין (דף ג.) לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה ולא שיך צדיני ממונות דרע לזה ועוז לזה:

דיני ממונות לא ב"ש. תימה דצריש המוכר פירות (ב"ב דף צג:): קאמר שמואל דאין הולכים צממון אחר הרוב ואמאי לא נילף צק"ו מדייני נפשות כדאמר הכא¹ ואין לומר דדיני נפשות גופייהו לא אזלינן צתר רוצא צרוצא דליתיה קמן אלל צרוצא דאיתיה קמן דהא צריש פרק סוור ומורה (לקמן דף סט.) משמע דצכל דוכתא אזלינן צתר רוצא צדיני נפשות כגון רוצ נשים לג' ילדן ורוצא דאינשי דטעו צעיצורא דירחא וז"ל דרוצא לרדיא זצני לא חשיב כי הנך רוצא הלכך לא סמכינן אהך רוצא צדיני ממונות: **ב****סנהדרין** גדולה פריך שפיר דצנעיס ואחד כתיב כדדריש צסוף פירקין (דף י.) אלל סנהדרי קטנה דעשריס כתיב ותו

אין דורשין תחילות. פ' צקונטרס משום דליטריך למומחין וקשה דמסיק דכ"ע אין דורשין תחילות ור' יאשיה אמר לך אס כן נכתוב קרא אל השופט דהא משופט לא ידעינן מומחין כמו שפירש צקונטרס עצמו ור' יונתן ליטנא דעלמא נקט כדאמרי אינשי מאן

שאינו משתלם בראש הוא תנא נמי חצי נוק דממון שאינו משתלם בראש הוא ⁶ואיירי דקא בעי למיתנא חצי נוק תנא נמי נוק: שלשה מנלן דתנו רבנן ¹ונקרב בעל הבית אל האלהים הרי כאן אחד ²עד האלהים יבא דבר שניהם הרי כאן שנים ²אשר ירשיעון אלהים הרי כאן שלשה דברי רבי יאשיה ר' יונתן אומר ראשון תחילה נאמר ואין דורשין תחילות אלא עד האלהים יבא דבר שניהם הרי כאן אחד אשר ירשיעון אלהים הרי כאן שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי כאן שלשה נימא ³בדורשין תחילות קמיפלגי דמר סבר דורשין תחילות ומר סבר אין דורשין תחילות לא דכולי עלמא אין דורשין תחילות אמר לך ר' יאשיה אם כן נימא קרא ונקרב בעל הבית אל השופט מאי אל האלהים ש"מ למניינא ורבי יונתן לישנא דעלמא נקט כדאמרי אינשי מאן דאית ליה דינא ליקרב לגבי דיינא ור' יאשיה לית ליה ב"ד נוטה והתניא רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר מה תלמוד לומר ³לנשות אחרי רבים להטות התורה אמרה עשה לך ב"ד נוטה סבר לה כרבי יהודה דאמר שבעים דתנן ⁴סנהדרי גדולה היתה של שבעים ואחד ר' יהודה אומר שבעים אימר דשמעת ליה לרבי יהודה בסנהדרי גדולה דכתיבי קראי בשאר בי דינא מי שמעת ליה וכי תימא לא שנא והתנן ⁵סמיכת זקנים ועריפת עגלה בשלשה דברי ר' שמעון ר' יהודה אומר בחמשה ⁶ואמרינן מאי טעמא דרבי יהודה ^{6א}וסמכו שנים זקני שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי כאן ה' דרבי יאשיה עדיפא מדר' יהודה דאילו ר' יהודה בסנהדרי גדולה הוא דלית ליה הא בשאר בי דינא אית ליה ור' יאשיה בשאר בי דינא נמי לית ליה ואלא האי לנשות מאי עביד ליה מוקים לה בדיני נפשות אבל בדיני ממונות לא אלא הא דתנן ⁷שנים אומרים זכאי ואחד אומר חייב זכאי שנים אומרים חייב ואחד אומר זכאי חייב נימא דלא כרבי

שאינו משלם צראש. שמשלם יותר מן הקרן וחצי נוק משלם פחות מן הקרן. צראש היינו קרן דכתיב (ויקרא ה) ושלם אותו צראשו: אין דורשין סחלות. למניין דלגופיה אתא דלצעי מומחין דאלהים לשון גדולה ורצנות: ואין צ"ד שקול. אין עושין צ"ד זוגות דלריך לקיים צו אחרי צרים להטותם) ואס תחלקון לחלצין אין כאן צרים: א"כ. דלא למידרשיה אתא לכתוב אל השופט: לגבי דיינא. אלל דין הרגיל ולא אלל הדיוט: ור' יאשיה. צצעי קרא לאתויי שלישי מי לית ליה צ"ד נוטה שזריך שלא יהא צית דין שקול כדי שיתקיים צו הטייה אחרי צרים ולדידיה ארצעה או ששה כשרין דאי צעי צית דין נוטה קרא לאיתויי שלישי למה לי: וספניא כו'. והא קרא ¹דריש: סבר לה. רבי יאשיה כרבי יהודה דלומר סנהדרי גדולה צצעים דהוו לכו זוגות וקרא מוקי לה לקמן לדרשה אחריתי: דכתיבי קראי. לקמן (דף י.) צציליה פירקין: סמיכת זקנים. על ראש פר העדה: ואין צ"ד שקול. וססת זקנים צית דינא משמע: עדיפא מדר' יהודה. כלומר ר' יאשיה חזק את דצריו יותר מדר' יהודה: אלל האי לנטות מאי עביד ליה. צשלמא לרי יהודה מוקי לה צצאר צית דין: בדיני נפשות. שמתקיים צו הטייתך לטובה על פי אחד כדאמרה צממניתין ^{3א}. ואי הוי זוגות ליכא הטייה צפחות משנים: לימא דלא כר' יאשיה. דאי כר' יאשיה כיון דשלישי מקראי יליף לכו ולאו משום נוטה לריך שסתא דעת שלשתן שזה: אפי' סימא ר' יאשיה. מודה דהיכא דחלוקין אזלינן צתר רוצא: כדי שיגמר דיון. אס יחלקון שיהא שלשה רוצ ונלך אחריהם: אטו. כי הוו תלתא מעיקרא מי לא גמיר דינא צמרי: מפני גמר דין. שזריך שלשה צגמר דין: אלל מעסה. דקראי צגמר דין קיימי: סהא סנהדרי גדולה כו'. אלל מאי טעמא לא אמרת הכי: דאספה לי כו' ר' אצכו קאמר לה לכולה מילתא וצלשון קושיא: ושפטו העדה. וילפינן מיניה צממניתין ^{3א}. כ"ג לסנהדרי קטנה: ונקרב צעל הציס אל האלהים. דילפינן מיניה משעת קריצה קאמר: ירשיעון. לשון צרים: למטה. ירשיעון אלהים: למעלה. עד האלהים יצא וההוא דונקרב לא קחשיב דקסבר אין דורשין תחילות:

רבי

יש **אשיה** אפילו תימא רבי יאשיה מייתי לה בקל וחומר מדיני נפשות ומה דיני נפשות דחמידי אמר רחמנא זיל בתר רובא דיני ממונות לא כל שכן: תנו רבנן "דיני ממונות בשלשה רבי אומר בחמשה כדי שיגמר הדין בשלשה אמו בתלתא מי לא גמר דינא בתרי הכי קאמר מפני שגמר דין בשלשה אלמא קסבר תלתא כי כתיבי בגמר דינא כתיבי מוגדף בה רבי אבהו אלא מעתה תהא סנהדרי גדולה צריכה מאה וארבעים ואחד כדי שיוגמר הדין בשבעים ואחד ותהא סנהדרי קטנה צריכה ארבעים וחמשה כדי שיגמר הדין בשלשה ועשרים אלא ⁵אספה לי שבעים איש אמר רחמנא משעת אסיפה שבעים ⁶ושפטו העדה והצילו העדה נמי משעת שפיטת העדה הכי נמי ¹ונקרב בעל הבית אל האלהים משעת קריבה שלשה ⁶אלא היינו טעמא דרבי ²אשר ירשיעון אלהים תרי נאמר אלהים למטה ונאמר ²אלהים למעלה מה למטה שנים אף למעלה שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן חמשה ורבנן

לא כדדריש צריש פירקין עדה שופטת ועדה מללת ואי עשריס צגמר דין כתיב צליט סגי: ורבנן

פרק ראשון סנהדרין

מסורת הש"ס

א) ויבמות ג. וט"ג,
ב) (סוכה ו:), א) [נעיל ב:],
ד) [נעיל ב. יבמות קא: ע"ש],
ה) [לקמן י:],
ו) לקמן כט.,
ז) [מוספתי פ"א],
ח) [שמות נב:],
ט) צ"ל דרשין,
י) צסכת צסכת צסכות דמפרש כ"ל רש"י,
כ) עינין מוספות וימא סה. ומוספות כמובות טו: ד"ה להחזיר וצ"ק כ: ד"ה קמיל וצ"מ כ: ד"ה חסורל],

תורה אור השלם

- אם לא ימצא הנגב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו: שמות כב ז
- על כל דבר פשע על שור על חמור על שש על שלמה על כל אבדה אשר יאמר בי הוא זה עד האלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיעון אלהים ישלם שנים לרעהו: שמות כב ח
- לא תהיה אחרי רבים לקעת ולא תענה על רב לטע אחר רבים לטעו: שמות כג ב
- וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפניי וישחת את הפר לפניי ו יקרא ד טו
- ויאמר יי אל משה אספה לי שבעים איש מן שבטים אשר ידעת פי הם זקני העם ויטרייו ויפקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם בעמדי יא טו
- ושפטו העדה בין המטה ובין גאל העם על המשפטים האלה: והצילו העדה את הריצח מיד גאל העם והשיבו אותו העדה אל עיר מקלטו אשר גס שמה וישב בה עד מות הבן הגדל אשר משה אותו בשמן הקש:

במדבר לה כד-כה

גליון הש"ס

במרא ואמרינן פ"ח דר"י. הלשון קשה קלת דהא לקמן דף י"א איתא צציייתא דר"י עצמו אמר קן: שם אלא ה"ז דרבי. ק"ל דלמאי לריכין לטעמא דרבי אף למעלה צ' הא מפשוטו דמקרא דאשר ירשיעון והיינו צ' נדע דנשעין ג' מכת דאין צ"ד שקול וע"כ אריך קרא דלחסי אתא לכויו' דהייט ד' ואין צ"ד שקול הרי כאן חמשה:

מוסף רש"י

סמיכת זקנים. על ראש פר העלס דגר של צצור (לעיל ב.). שנים אומרים זכאי ואחד אומר חייב זכאי. דכתיב אחרי צרים לטעות (לקמן כס.).

שלשה מנא לן דתנו רבנן ונקרב בעל הבית אל האלהים. הרי דין אחד. עד האלהים יבא דבר שניהם הרי שנים. אשר ירשיעון אלהים הרי שלשה. דברי ר' יאשיה ר' יונתן אומר ראשון (ראשון) תחילה נאמר ואין דורשים תחילות. פ' האלהים שכתב תחילה לגופיה צריך לפיכך אין דורשין אותו. נשארו ב' אלהים. אין ב"ד שקול. פ' אם יאמר זה זכאי זה חייב נעשה ב"ד שקול וצריך מכריע לפיכך מוסיפין עוד א' הרי ג'. ור' יאשיה נמי סבר אין דורשין תחילות מיהו כיון דהוא ליה למיכתב ונקרב בעל הבית אל השופט וכתבי אל האלהים שמענן מניה למניינא תוה דאמא. ואקשינן וכי לית ליה לר' יאשיה דבעינן ב"ד נוטה והרי מה"ת הוא דכתיב לנטות אחרי רבים להטות אמרה תורה. עשה לך ב"ד נוטה ור' יוחנין ר' יאשיה סבר לה כרבי יהודה דלא בעי ב"ד נוטה דאמר סנהדרין גדולה צשבעים דאינן ב"ד שקול תלתין וחמשה ותלתין וחמשה הרי שבעים. ודחינן אימור דשמעת ליה לר' יהודה בסנהדרין גדולה דכתב בתורה כהדיא אספה לי שבעים איש וגרי דאינן ב"ד שקול. בשאר כתי דינין מי משעת לר' יהודה דלא בעי ב"ד נוטה וכי תימא הכי נמי דככל ב"ד לא בעי ר' יהודה ב"ד נוטה והתנן בעינן אסיפת הזקנים ועריפת העגלה. ר' יהודה אומר בחמשה ואמרינן מאי טעמא דר"י וסמכו שנים זקני שנים אין ב"ד שקול מוסיפין עוד א' הרי ה' ואסיקנא אפילו רבי יאשיה בעי ב"ד נוטה. מיהו מייתי לה מק"ו מדיני נפשות ומה דיני נפשות דחמידי אמר רחמנא זיל בתר רובא דיני ממונות דקילו לא כל שכן: ת"ד דיני ממונות בנ'. רבי אומר בחמשה כדי שיגמר הדין בנ'. פ' אם תפול חלוקה ביניהן יאמרו השנים דבר אחד. והשלשה חולקין עליהם. יגמר הדין כדברי השלשה ריבטלו דברי השנים ואסיק' טעמא דר' אשר ירשיעון אלהים. ירשיעון תרי משמע. נאמר אלהים למעלה ונאמר אלהים למטה מה למטה אף למעלה שנים. אין ב"ד שקול מוסיפין עוד אחד הרי כאן חמשה:

רבינו חננאל

אין דורשין תחילות. פ' צקונטרס משום דליטריך למומחין וקשה דמסיק דכ"ע אין דורשין תחילות ור' יאשיה אמר לך אס כן נכתוב קרא אל השופט דהא משופט לא ידעינן מומחין כמו שפירש צקונטרס עצמו ור' יונתן ליטנא דעלמא נקט כדאמרי אינשי מאן דאית ליה דינא ליקרב לגבי דיינא הרגיל ולא אלל הדיוט לכך נראה דה"ק אין דורשין תחילות למניינא ואע"ג דלא אליטריך למומחין וכן משמע בפלוגמא דרבי שמעון ורבנן דלקמן (דף ד.)¹ דבסכת צככת צסכות מפרש בפ"ק דסוכה (דף ו.) צחד ליטנא דכ"ע יס אס למסורת ופליגי צדורשין תחילות ומשמע דלכ"ע סככל לא צעי קרא ואפ"ה מדלינן חד לגופיה ולא מוקמינן למניינא למאן דלא דריש תחילות וזריך לדקדק צכל הנהו דלקמן (דף ד.) קרנת קרנת קרנות לטטפת לטטפת לטוטפות וי' כהנים דסוף פירקין (דף ד.): דדרשין כולוה למניינא ולא אמרינן אין דורשין תחילות:

רבי יהודה אומר שבעים. והא דלומר רבי יהודה צפרק סחליל (סוכה דף נא: ושם) גבי אלכסנדריא של מלכים שהיו זה ע"א קתדראות של זה כנגד ע"א זקנים של סנהדרי גדולה היינו משום דמשה על גביהו וכן צכל סנהדרי גדולה היה סס מופלא צצצ"ד שלא היה מן החשזון:

מוקי לה בדיני נפשות אבא בדיני ממונות **א**. משום דקרא משמע צדיני נפשות דכתיב לא תהיה אחרי צרים לרעות דמשמע דצר שהוא רע לכל דהיינו דיני נפשות אלל צדיני ממונות זכות לזה וחוצה לזה ואף על גב דדיני נפשות נמי קרי ליה זכותיה דגואל הדס צריש אחד דיני ממונות (לקמן דף לג.): מ"מ חשיב ליה רעות כיון דאין מרויח כלום צמיתתו של זה ועדים זוממין אף על גב דכי מיחייבי מפטר רוחא צכך מכל מקום אפשר דמיפטרי כולוה דהכחשה הלכך חשיב ליה רעות כי מיחייבי עדים זוממין מימה ועוד מצי למימר דע"כ נמי קרא צדיני נפשות משום דדרשין צריש פירקין (דף ג.) לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה ולא שיך צדיני ממונות דרע לזה ועוז לזה:

דיני ממונות לא ב"ש. תימה דצריש המוכר פירות (ב"ב דף צג:): קאמר שמואל דאין הולכים צממון אחר הרוב ואמאי לא נילף צק"ו מדייני נפשות כדאמר הכא¹ ואין לומר דדיני נפשות גופייהו לא אזלינן צתר רוצא צרוצא דליתיה קמן אלל צרוצא דאיתיה קמן דהא צריש פרק סוור ומורה (לקמן דף סט.) משמע דצכל דוכתא אזלינן צתר רוצא צדיני נפשות כגון רוצ נשים לג' ילדן ורוצא דאינשי דטעו צעיצורא דירחא וז"ל דרוצא לרדיא זצני לא חשיב כי הנך רוצא הלכך לא סמכינן אהך רוצא צדיני ממונות: **ב****סנהדרין** גדולה פריך שפיר דצנעיס ואחד כתיב כדדריש צסוף פירקין (דף י.) אלל סנהדרי קטנה דעשריס כתיב ותו

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

רבינו חננאל

מסורת הש"ס

(א) מסות ת.ח. (ב) ג'י"ל יוסקף, (ג) נקדושין יי: ושי"ק, (ד) פסחים פט. ונחמס לו: (ה) מהרש"א מ"ו, (ו) ונחמס לו: (ז) סוכה ו: גדה טו, (ח) מיר לח. מט: גג: נחלין עב., (ט) נשבעים. רש"ל, (י) ונכל החומשי' ומיקונים גס במסורה קרנת חסר כתיבן, (יא) ג'י"ל אחר ד"ה רביעית, (יב) עיין ר"מ, (יג) ג'י"ל, (יד) לא דרש תרומיהו כר"ש כמו גבי ט' כ"ג רש"ל, (טו) ויעי' חוספות סוכה ו: ד"ה ור"ש ומסופות ונחמס מ. ד"ה לא נגריה וטוס' מה טו. ד"ה לא וטוס' סוכה לג. ד"ה כפת ומו' פסחים לו. ד"ה עוינ', (פ) ויעי' חוספות ונחמס לו: ד"ה מניין, (צ) ויעי' חוספות ויזא חא. ד"ה (ק) דס גבילה איט מכשיר לא לטמאות טמא וכן תנינ' דס השק' ט' כ"ג רש"ל,

מוסף רש"י

יש **אם** למסורת. כמה שכתב משה ומסר בספר מורה לשראָל, היא האם והעיקר, ולא כמו שאזל נקרא (סוכה ו:) כמה שמספיקה כתב של מינה למשה אלו זריזין לדורשה, ולא לפי המקרא (מכות ו:), שנתנו במתנה אחת. וזיקק אחת, כיפר. אע"פ שזרזין טעונים שתי מתנות ארבע (תבואות יז:), ובחטאת שתי מתנות. מתנות ארבע ממש (שם). קרנות קרנות קרנות. שלש פסוקים נאמרו בחטאות החלוטות בויקרא, אחת בשעיר עזאז וז' בחטאת יחיד, אחת בכזשה ואחת בשעירה, בשמים כתיב על קרנת חסר והאחת מלא, וי"ש אית להו יט אס למקרא, הרי כאן שס ואין במזבח אלא ארבע קרנות והשמים מרירות לא נאמרו אלא ששה עליה הכתוב לעכב (שם יז:). **ארבע למצוה ושזשים לעכב.** ארבע נאמרו למצוה, שמהוה לכתחילה ליתן אף עליה, ושמים נשט מן לעכב (שם). **ובית הלל אומרים** קרנות קרנת קרנת הרי כאן ארבע. סברי יט אס למסורת, הלכך הרי זו ארבע, ג' למצוה. נאמרו, שמהוה לכתחילה ליתן אף עליהן, והאחת מעכבת (שם). **ואיצא בולחו למצוה,** ואין כאן אפילו אחת לעכב, שהרי לא שנה בלחמס מוס' (שם). **כפירה בכרי.** כלל מן דמיס כהנכחן, שזשים בחלבתן. מורחין לפסוית כתיב גלס או דרומית מערבית, כהנכחן, שיעור משן סוכה (סוכה ו:). **בסכת בסכת בסכות.** בסכת תשבו, יטבו בסכת, כי בקסות השוכות, חד מלא ותנין חסרין (שם) בסכת שמד חזל (שם). **דל חד קרא לגופיה,** דליין דורשין מחילת. פסוק הנאמר ראשון אינו לדרשה אלא לשמשי אמת (שם). **אתאי הלכתא.** הא דאמרין לעיל (שעירין חזיין ומחזיין) הלכה למשה מסיני להי בני אמתר ליה הלכנה למחילות למיגרביה לגשיות דופן סוכה ולמסיני ליה בטפה (שם). **על כל נפשות מות.** נפשות משמע שמים, מת דבר שמתה בזה על ידו, דהיינו רביעית (חזו"ן עב.) רביעית קרי ליה נפש כדאמרין התם (שבת לא:) רביעית דס נחמי בכם (נזיר יח:).

דיני ממונות בשלשה

יש אס למקרא. בטר קרייה אזלינן דהיא עיקר: **הא דאמרן.** ירשיעון קרינן: **אקרא אני.** יכולני לקרות וטמאה שצעים כנדמה (ויקרא יב) דהא לא כתיב שצועיים מלא: **טמא בזר.** שצעת ימים: **וטיהר.** שלשים ושלשת ימים: **וטימא בנקבה.** לשצועיים^(ט): **וטיהר.** ששים יום וששת ימים: **כפלים.** וטומאה

דיולת זכר שצעה הלכך דנקבה

שצועיים: **כל הניטנין.** עולה ושלמים ואסס הטעונין שתי מתנות שהן ד' שנתנס במתנה אחת: **כיפר דכסי**

ודם זבחדי ישפך. שפיכה אחת צמשמע:

קרנות קרנס קרנס. (ויקרא ד) בחטאת של מזבח החיזון כתיב ששעיר דנשיא כתיב קרנת חסר ובצבשה דיחיד כתיב

(שס) ^(י) קרנות מלא ובשעיר' דיחיד כתיב (שס) קרנת חסר. אכל הנך דפר כהן משיח והעלס דצר צמוצח הפנימי כתיב (שס) והתס כולוה מודו דמתנה אחת מעכבה בזה וצ"ש אזלי בטר קרייה: **ואימא.** לצ"ה כולוה למצוה דהא כולוה זריכי למכתב למצוה ועיכזי דחדא מנא להו אימא אע"פ

שלא נתן כלוס כיפר: **צנדי.** בלא כלוס: **שמים.** דפנות של סוכה:

כהלכתן. שלמות: **אפילו טפה.**

צרוס י' טפחים: **למסורת.** שנמסרה

כתיבתו לכתבו חסירה: **אתאי הלכתא.**

דאמרין התם [סוכה ה:]: מחילות

הלמ"מ ומוקמינן לה לגרוע לדופן

אתאי: ^(ט)**נפשות.** היינו דס דאיקרי נפש:

רביעית היא שיעור חייותו של אדם וצלא"ה לא איקרי מת עד שיהא צו שיעור מיתה: **שסי נפשות.** משמע משני צ"ח וכחז מת כדי מיתה היינו רביעית: **ורבנן.** פליגי עליה ואמרי עד שיהא השיעור מאדס אחד דנפשת חסר כתיב: **בחלב אמו יכול בחלב.** אמו אצל בקלץ מותר לצלל:

אמרת

אמטא ור"ש **סבר** בסוכות בסוכות בארעא גרעיית ואוקמיה אמטא ר"ע דתניא ר"ע אומר מניין לרביעית דם שייצאה משני מתים שמממא באהל שנאמר וְעַל כָּל נַפְשוֹת מֵת לֹא יָבֹא שְׁתֵּי נַפְשוֹת וְשִׁיעוּר א' ורבנן ינפשת כתיב מתקף לה רב אחא בר יעקב מי איכא דלית ל' יש אם למקרא והתניא^ב בחלב אמו יכול בחלב

כך יש להוסיף בנקבה על ימי שצע טומאה דזכר: **מַח** בשטיהר בזכר. ה"מ למימר מה בזכר ימי טהרה מרובים על ימי טומאה אף בנקבה ימי טהרה מרובים על ימי טומאה: **בִּלָּא** הניתנין עַל המובח החיצון שנתנן במתנה אחת ביפר. בוצחים צריס צ"ש (דף לו:); תניא מניין לניתנין על מזבח החיזון שנתנו במתנה אחת כיפר תלמוד לומר ודם זבחדין ישפך וגראה דהך דרשה אתיא אליבא דבית שמאי לצ"ה לא כריך קרא דלא עדיפי מחטאת וכן משמע התם בצוק הסוגיא דקאמר דלהנך תנאי דמפקי האי דס זבחדין ישפך לדרשה אחרינא לצ"ה הניתנין על המזבח החיזון שנתנו במתנה אחת כיפר מנא להו ומשני סברי להו כגית הלל דלמרי אף חטאת שנתנו במתנה אחת כיפר וילפי כולוה מחטאת ומימה למ"ל קרא דמהי תימי דמעכבי הא אפילו לצ"ש לא ילפי מחטאת דאיכא למיפרך שכן חטאת וד' קרנות ועוד דמשמע התם דאפילו לצ"ה ה"א דמעכבי אי לאו דילפי מחטאת וגראה לפרש דהיינו טעמא משום דמתנות של קרנות נפקא לן בפרק אחרו מקומן (שס דף גג:). מדכתיב סביב והוא חשבינא כולה במתנה אחת א"י משום דכתיב סביב טווא ושינה הכתוב לעכב להכי אינטריך קרא צין לצ"ה צין לצ"ה **וַיִּשְׂרְיָם** **אָעֲבָב.** ואי"ת הוא ליה למימר שלס לעכב כדי לא כתיב נמי אלא ד' הוה דעינא אחת לעכב דכפרה צכדי לא אשכחן כדאמרי צית הלל ואכתיו מייחתי תרי לרצות שנים וי"ל דצית שמאי לית להו ההיא סברא א"י קסברי כיון דאיכא שפיכות דמים ליסוד לאו כפרה צכדי הוא: **מַנִּיין** לרביעית דם בוי'. תימה למ"ל קרא להכי מ"ש משני חלאי ויתים מב' מתים שמתמא ובפרק בהמה המקשה (חזו"ן דף עג:). נמי דצעי רבי ישמעאל קרא לרביעית דם הבא מן המת שמתמא למה לי קרא תיפוק ליה מידי דהוה אבשר המת דלס חשז כבשר כדמוכח בהמוילא יין (שבת דף עו. ושם): ובהמנחות והנסקים (מנחות דף קד. ושם) גבי דס נצלה דמטמא ברביעית הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית מטמא מידי דהוה אבשר ויש לומר דשאני מת דאפי' בשר עזמנו לא היה מטמא אי לאו משום דמקומו נעשה זלזת כדאמר במסכת נדה בפרק דס הנדה (דף נה). דצעי אין גועו מחליף הלכך דס כיון דגועו מחליף אי לאו דרבי קרא הייתי מטהר והא דנקט מניין לרביעית דס הבא משני מתים שהוא מטמא לאו משום שיהיה פשוט לו צמת אחד בלאו האי קרא דאי צמת אחד היה טמא ה"ה בשני מתים אי ליכא מיעוטא דהא תנן בפרק קדשי מוצב (וצחים דף יז. ושם) כל שטומאתו ושיעורו שוה מנטרפין זה עם זה^ב והא דמטהרי רבנן דפליגי אר"ע משום דמעטיה קרא כדאמר נפשת כתיב והא דאינטריך קרא בדם השרץ בפרק קדשי מוצב (שס) אע"ג דחשיב כבשר מכל מקום אינטריך לרס ללוו דמטמא צכעדהא אף על גב דכי מיקריס מפסית טווא ולהכי תנן התם (שס) דס השרץ ובשרו מנטרפין דשיעורן שוה אצל דס נצלה ובשרה לא וכן מוכח צירושלמי צריס המוילא יין דאמר ר' דס הנצלה טמא והתנן דס השרץ ובשרו מנטרפין ואין לנו כיווא צו ומייה קשה דבפרק כל שעה (פסחים דף כג. ושם) לא משני אקושיא דדס כשהותרה נצלה היא ודמה הותרה כדמשני אקושיא דחלב וגיד משמע דדס לא חשיב כבשר לכך ל"ל שיש שום ריבוי דמרבין ביה דס נצלה ולצתר דמרבין מסתבר לאוקמי ברביעית שיכול לקרוש ולעמוד על כזית אצל קשה דאס כן דס שרץ נמי דאית ביה ריבויא נצעי מיניה כל כך שיכול לקרוש ולעמוד על כעדשה: **וּרְבַנָּן** **נַפְשָׁת** **בְּחֵיב.** תימה דרבי ישמעאל סבר לקמן יש אס למסורת והיינו כרבנן דדרשי נפשת ואס כן בפרק בהמה המקשה (חזו"ן דף עג.) דפליגי ר' ישמעאל ור"ע דדרש ר' ישמעאל הנוגע צמת בנפש דרביעית דס מטמא וקאמר ר"ע לטעמיה דאמר אף משני מתים מטמא לרבי ישמעאל למה לי תרי קראי בדם המת דמטמא:

פרק ראשון סנהדרין ד.

וּרְבַנָּן **ירשיעין** **בְּחֵיב.**[[]^ז וישכנן כתיב דפרק צמה צהמה (שבת דף נה:)] אפי' רבי מודה משום דקרא מוכח דפנחם לא חטא שייחסו הכתוב: **בְּוִלְתָּהוּ** **סְבִירָא** **לָהּוּ** **יש אם לַמְקָרָא.** הא דלא חשיב הכא רבי יוחנן בן זבדקא דמסכת סוכה פרק לולב וערבה (דף מה:). דלמר חריות של דקל^א היו מציאין ומפרש בגמרא משום דכתיב כפות אחת ללולב ואחת (לערבה) למוצח ורבנן מפרשי' כפת כתיב משום דרבי לוי מפרש התם טעמא אחרינא וגראה דדוקא הכא שנקרא ומסורת מכחשי אהדדי אית להו יש אס למקרא אצל היכא דלא מכחשו אהדדי דרשי תרומיהו דהא רבי ורבי עקיבא ור' שמעון דסברי הכא יש אס למקרא מחייבין בפרק ספק אכל (כריתות דף קי ז:). ובפרק דס שחיטה (שס דף כג:) צמחינה אחת ספק של חלץ ספק של שומן אסס תלוי משום דמצות כתיב אלא היינו משום דקרא ומסורת דהתם לא מכחשי אהדדי ואפשר לקיים שניהס שצא המקרא דמנאות קרינן לחייב אשני מצות דהיינו צ' חמיסות והמסורת צא לחייב על כל מצוה אחת ובפרק כל שעה (פסמי' דף לו. ושם) נמי דריש ר"ע גבי לחס עוני מקרא ומסורת ובפרק לולב הגזול (סוכה דף לד:). תנא נמי ר"ע אומר כסס שלולב אחד כוי' ומפרש צגמרא^ב לולב אחד משום דכתיב כפת וכן ר"ש דריש צפ"ק דקדושין (דף יח:). גבי צבגזו צה מקרא ומסורת ומייה קשה מר' עקיבא דלא דריש התם אלא מקרא לחוד ואמאי א"ל דריש התם תרומיהו כמו גבי לחס עוני וע"ק דמסקינן בפרק קמא דסוכה (דף ו:). לחד לישנא דכ"ע רבי שמעון ורבנן יש אס למסורת ובפרק כיצד לולין (פסחים דף פו:). גבי צבית אחד יאכל קסצר יש אס למקרא וע"ק דפ"ק דסוכה (ד' ט:). פסלינן לכ"ע סוכה תחת סוכה מדכתיב צסכת ולא אמרינן יש אס למקרא^א: **אִקְרָא** **אֵינִי** **שְׁבָעִים.** ה"מ לשנויי כדמשני צפ' צ"ש (וצחים ד' לח:). משום דכתיב כנדמה פירוש

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין

דינין